

تحلیل گفتمان بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی:

ضرورت ایجاد یک نظام رفتاری برای اقدام فراگیر

جعفر ترک زاده^۱، مهدی صادقیان سورکی^۲، مجید شعبانی فرد^۳

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۳/۱۸

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۸/۱۴

چکیده:

هدف پژوهش حاضر تحلیل گفتمان بیانیه گام دوم انقلاب به منظور ایجاد یک نظام رفتاری برای اقدام است. این پژوهش از نظر طرح، کیفی و از نوع تحلیل گفتمان بوده و از نظر هدف در زمره پژوهش‌های بنیادی قرار می‌گیرد و با روش تجزیه و تحلیل مضمون انجام شده است. در پژوهش حاضر قلمرو پژوهش متن بیانیه گام دوم انقلاب و تحلیل بر مبنای این سند صورت پذیرفته است. به منظور تصدیق اعتبار داده‌های پژوهش از مفاهیمی همچون باورپذیری، قابل دفاع بودن و امانتداری استفاده شد. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که گفتمان گام دوم انقلاب به مثابه یک نظام رفتاری در قالب مضامین مفهومی، ساختاری و عملکردی قابل تبیین می‌باشد. از این رو بعد مفهومی شامل مؤلفه‌هایی از قبیل درک معنای گام دوم انقلاب، هدف، ضرورت و راهکارها می‌باشد. در بعد ساختاری مؤلفه‌هایی از قبیل جهت‌گیری راهبردی، طرح سازمانی و بستر فرهنگی اهمیت می‌یابند. نهایتاً در بعد عملکردی نیز مؤلفه‌هایی شامل فعالیت‌های اصلی (مرکزی)، اقدامات زمینه‌ساز و ملاحظات عملکردی قابل تبیین می‌باشد. با توجه به تأکید مقام معظم رهبری بر عملی سازی بیانیه گام دوم انقلاب و ضرورت کاربست الگویی کاربردی و از سوی دیگر با توجه به عدم وجود نظام رفتاری برای اقدام فراگیر، نظام رفتاری ارائه شده در این پژوهش و تلویحات کاربردی آن می‌تواند به عنوان مبنای برای عمل مورد مذاقه قرار گیرد.

واژگان اصلی:

بیانیه گام دوم انقلاب، نظام رفتاری، تحلیل گفتمان، تحلیل مضمون.

۱. دانشیار مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران (نویسنده مسئول)

torkzadeh@shirazu.ac.ir

۲. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

m.sadeghiansourki@shirazu.ac

m.sourki@yahoo.com

۳. دانش آموخته دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

مقدمه

پیروزی انقلاب اسلامی ایران انقلاب مداوم، انقلاب پیوسته انقلاب بزرگ اسلامی ایران در حالی چهلمین سالگرد پیروزی خود را پشت سر گذاشت و قدم به دهه‌ی پنجم حیات خود نهاد که اگر چه دشمنان مستکبرش گمان‌های باطلی در سر داشتند اما دوستانش در سراسر جهان امیدوارانه آن را در گذر از چالش‌ها و به دست آوردن پیشرفت‌های خیره‌کننده همواره سربلند دیده‌اند در چنین نقطه‌ی عطفی رهبر حکیم انقلاب اسلامی با صدور بیانیه گام دوم انقلاب و برای ادامه این راه روشن به تبیین دستاوردهای شگرف چهاردهه گذشته پرداخته و توصیه‌هایی اساسی به منظور جهاد بزرگ برای ساختن ایران اسلامی بزرگ ارائه نموده‌اند.

بیانیه گام دوم در ابعاد مختلف، موضوعات و مسائل گوناگونی را مورد توجه قرار داده است اما در حالت کلی چارچوب اساسی بیانیه گام دوم این گونه می‌تواند مورد مذاقه قرار گیرد که: مردم مسلمان ایران در بازه زمانی چهل ساله بخشی از مسیر را طی نموده در برخی موارد براساس تعالیم اسلامی حرکت کرده و در برخی موارد نیز حرکت نکرده است با گذر از افت‌خیزها، چالش‌ها، شیرینی‌ها و تلخی‌ها به وضعیت کنونی رسیده است طی کردن ادامه مسیر مستلزم توجه و دقت بر حوزه‌ایی همچون: علم و فناوری، معنویت و اخلاق، اقتصاد، عدالت و مبارزه با فساد، استقلال و آزادی، عزت ملی و مرزبندی با دشمن و سبک زندگی است. نکته مهمی که در ارتباط با بیانیه گام دوم انقلاب به شکل خاص نباید از نظر دور داشت این است که:

بیانیه گام دوم انقلاب قابل تفسیر است و اصطلاحاً آگاهی از پیام و محتوای بین‌سطور آن به معنای رفتن از اجمال به تفصیل است نه بسط و اضافه نمودن قرائت‌های شخصی به آن. همچنین بیانیه به عنوان سرمایه و مکانیزمی برای تولید و حرکت، پویایی و تحول است نه عامل و بستر مصرف، از این رو نباید در جهت امیال، خواست‌ها و دیدگاه‌های جناحی مورد استفاده و مصرف قرار گیرد.

آخر این که، بیانیه گام دوم انقلاب قواعد بازتولید را ارائه می‌دهد و می‌تواند معیاری برای خالص-سازی انقلاب قلمداد گردد.

به نظر می‌رسد جهت کاربست نکات یاد شده، استفاده از رویکردی نظام‌گرا و سیستمی در زمینه تفسیر بیانیه گام دوم انقلاب ضروری است. این سیستم باید مبتنی بر یک زیر مایه مفهومی متقن و در ساختاری مناسب تدوین گردد. بنابراین توسعه چنین نظام رفتاری اثربخشی مستلزم سه بعد

مفهومی، ساختاری و عملکردی است (ترک زاده و همکاران، ۱۳۹۲) این ابعاد می‌توانند در متن رویکرد راهبردی و با یک رهبری مناسب مبنای اقدام برای تحقق احسن کارکردهای بیانیه گام دوم انقلاب قرار بگیرد و زمینه‌های مساعدی را جهت پاسخگویی، انسجام و اثربخشی فراهم آورد. در واقع ایجاد نظام رفتاری باید متکی بر درون‌زایی و پویایی باشد و در غالب چارچوبی از درک معنا، توسعه ساختاری مناسب و تدوین الزامات عملکردی مورد توجه قرار گیرد (ترک زاده و همکاران، ۱۳۹۳) بر این اساس نظام رفتاری حاصل از گام دوم انقلاب در قالب مفهوم جدیدی از اقدامات عملی و یک سیستم رفتاری که مبتنی بر سلامت سازمان یافته (انسجام، اثربخشی و پاسخگویی) است زمینه‌های لازم را برای مدل‌سازی بومی و برنامه‌ریزی فراهم می‌آورد.

از طرف دیگر با توجه به این که از دیدگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی یکی از مهم‌ترین الزامات بیانیه گام دوم انقلاب تبیین دانشگاهی و آکادمیک آن است (۱۳۹۱/۱/۱۶) و با عنایت به آن چه که گذشت و عطف به محتوای ارائه شده در بیانیه گام دوم انقلاب، فهم و تحلیل، عمل و رفتار به بیانیه مذکور مستلزم وجود یک نظام رفتاری خواهد بود که در پرتوی آن ضمن برجسته کردن امر مهم در جامعه، در نتیجه آن، متولیان و مسئولین بتوانند به اتکای آن به شکل مفید و موثر در شرایط و مقتضیات محیط تعاملی رفتار نمایند، در پژوهش حاضر براساس مفاهیم تحلیل گفتمان^۱ که با مکتب ساختن گرایی اجتماعی^۲ تناسب دارد و در پژوهش‌های دانشگاهی به سخن‌کاوی، تحلیل کلام و تحلیل گفتار نیز مشهور است به تولید یک نظام رفتاری برای اقدام فراگیر همت گماشته شده است.

پیشینه پژوهش

مفاهیم و مولفه‌های بیانیه گام دوم انقلاب کمتر به شکلی پژوهشی و آکادمیک مورد مطالعه قرار گرفته است از این رو باید در خصوص این بیانیه تبیین بیشتری صورت پذیرد تا الگوهای کاربردی و عملی قابل اتکایی از آن استخراج گردد. دستیابی به این مهم مستلزم تعریف سطوح پاسخگویی، انسجام و اثربخشی در یک نظام رفتاری است تا در پرتو آن و با شکل‌گیری این نظام رفتاری بتوان

۱-Discourse Analysis

۲- در مکتب ساختن گرایی اجتماعی، فهم درست جهان وقتی میسر است که به جای دریافت ثابت و کلی از آن، به تعامل تاریخ و فرهنگ و جامعه توجه کنیم.

به اهداف و منویات مقام معظم رهبری به شکل عملیاتی پاسخ مناسبی داد. بدیهی است زمانی که نظام رفتاری متناسب با اهداف بیانیه گام دوم انقلاب تدوین و توسعه یابد می‌توان انتظار داشت سلامت نیز در مجموعه نظام ارتقا یابد.

باید در نظر داشت پاسخگویی یکی از مهم‌ترین عواملی است که در هر سیستم رفتاری می‌تواند زمینه اثربخشی مستمر و مداوم آن را فراهم نماید از طرفی اثربخشی و موفقیت هر سیستمی با عملکرد آن گره خورده است تا آن جا که می‌توان گفت بهبود عملکرد سیستم خود مستلزم بهبود فرایندها و نتایج مرتبط می‌باشد و می‌تواند تاثیر بسزایی در اثر بخشی و البته تضمین بقا و توسعه آن سیستم در محیط داشته باشد (ترک زاده و همکاران، ۱۳۹۳) برای دستیابی به اهداف بیانیه گام دوم انقلاب باید الگوی رفتاری از آن استخراج گردد که زمینه‌های لازم برای پاسخگویی اثربخش به جامعه را فراهم آورد در واقع پاسخگویی هدف هر سیستم اجتماعی است و عمدتاً دارای جهت-گیری بیرونی می‌باشد زیرا می‌تواند از طریق بهبود عملکرد و افزایش اثربخشی در پاسخگویی به محیط توانمندی‌ها و پتانسیل‌های موجود را دوچندان سازد (ترک زاده و عبد شریفی، ۱۳۹۴).

در واقع زمانی پاسخگویی و کنش موثر در مقابل حمله‌های درونی و بیرونی می‌تواند مفید قلمداد شود که اثربخشی لازم برای مواجهه با آن‌ها را داشته باشد از این رو اثر بخشی از دیگر ابعاد مهم این نظام قلمداد می‌شود و زمانی محقق می‌گردد که متناسب با اهداف، ارزش‌ها و مطلوبیت‌های سیستم عمل نماید در این زمینه می‌توان گفت تعیین اهداف و مطلوبیت‌های سازمانی به نوعی القا کننده مفهوم اثربخشی سازمانی است چرا که در تعریف اثربخشی سازمانی نیز آمده است که به معنای تحقق اهداف و مطلوبیت‌های سازمانی می‌باشد (هوی و میسکل، ۲۰۱۳؛ رایبیز، ۱۳۹۱).

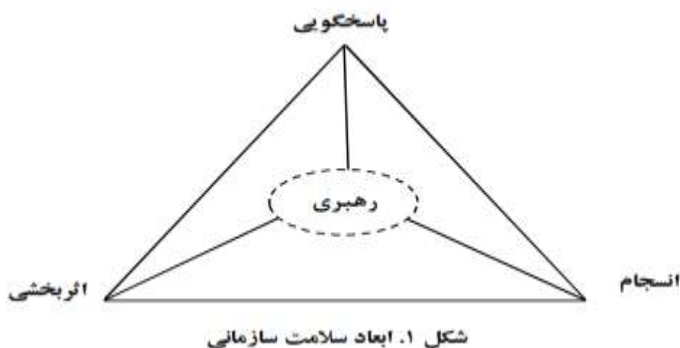
در واقع اثربخشی سازمانی تضمین داشتن چشم‌انداز مطلوب در راستای بهبود عملکرد و بهره‌وری سیستم است و از طرفی نشان دهنده هدفمندی و تعیین ماموریت‌هایی در این زمینه می‌باشد از این رو در راستای دستیابی به اثر بخشی به زعم نگارندگان، بیانیه گام دوم انقلاب ضمن تبیین اهداف و چشم‌اندازهای مقتضی متناسب با نظام ارزشی اسلامی و از طرفی همسو با مطلوبیت‌های نظام اسلامی و مقتضیات درونی و بیرونی آن می‌تواند موثر افتد.

از طرف دیگر پاسخگویی و اثربخشی هر سیستمی مستلزم وجود هماهنگی و همسویی و ارتباط معنادار اجزا و فعالیت‌ها و در نتیجه شکل‌گیری یک سیستم مقتدر و کارآمد برای تحقق مطلوبیت-ها می‌باشد حالتی که از آن به عنوان انسجام یاد شده است (ترک زاده و نکومند و هراتی، ۱۳۹۲)

موضوعی که در بیانیه گام دوم انقلاب به شکل ویژه‌ای به آن توجه شده است و می‌تواند به عنوان نیروی هماهنگ کننده و یکپارچه ساز در نظر گرفته شود این مهم در مدل‌های مطرح شده در زمینه سلامت سازمانی به عنوان یکی از مهم‌ترین ابعاد مورد توجه قرار گرفته است این بعد شامل انسجام گروهی و سازمانی و همچنین انسجام موجود در بین فرآیندهای سازمانی است (هیوانگ و رامی، ۲۰۰۴؛ لیک و فریتلر، ۲۰۱۲) لذا می‌توان گفت منظور از سلامت آن است که یک مجموعه بتواند همزمان با حفظ یکپارچگی و درستکاری درونی خود به شرایط و اقتضات محیطی پاسخ دهد و در عین حال اهداف و محدودیت‌های خود را نیز محقق سازد (هوی و میسکل، ۲۰۱۳).

از این رو عواملی از قبیل احساس بی‌نیازی به بیگانگان، تاکید و پایبندی بر اصول، استفاده از نسل جوان و مومن انقلابی، صداقت و صراحت در گفتار و گفتمان انقلاب، حفظ تمامیت ارضی، توجه به زیرساخت‌های حیاتی و اقتصادی، مقابله با فتنه‌های داخلی و خارجی، توجه به عدالت، تسلیم ناپذیری و صیانت و پاسداری از آرمان‌ها، توجه به ظرفیت‌های طبیعی و انسانی، استفاده از ظرفیت‌های مادی در بیانیه گام دوم انقلاب که همگی به نوعی بر ابعاد انسجام پاسخگویی و اثربخشی دلالت دارند مورد اشاره قرار گرفته‌اند.

بر این اساس آنچه شایسته توجه است عملیاتی نمودن الگوی سلامت سازمانی مشتمل بر روابط پاسخگویی و اثر بخشی و انسجام است در شکل شماره ۱ ابعاد سلامت سازمانی برای پاسخگویی به منویات و اقدام عملی در جهت پیاده‌سازی بیانیه گام دوم انقلاب آورده شده است.

همان گونه که در بیانیه گام دوم انقلاب اشاره شده است:

«البته نسبت فساد در میان کارگزاران حکومت جمهوری اسلامی در مقایسه با بسیاری از کشورهای دیگر و بخصوص با رژیم طاغوت که سر تا پا فساد و فسادپرور بود، بسی کمتر است و بحمدالله

مأموران این نظام غالباً سلامت خود را نگاه داشته‌اند، ولی حتی آنچه هست غیرقابل قبول است. همه باید بدانند که طهارت اقتصادی شرط مشروعیت همه‌ی مقامات حکومت جمهوری اسلامی است. همه باید از شیطان حرص برحذر باشند و از لقمه‌ی حرام بگریزند و از خداوند در این باره کمک بخواهند و دستگاه‌های نظارتی و دولتی باید با قاطعیت و حساسیت، از تشکیل نطفه‌ی فساد پیشگیری و با رشد آن مبارزه کنند. این مبارزه نیازمند انسان‌هایی با ایمان و جهادگر، و منبع‌الطبع با دستانی پاک و دل‌هایی نورانی است. این مبارزه بخش اثرگذاری است از تلاش همه جانبه‌ای که نظام جمهوری اسلامی باید در راه استقرار عدالت به کار برد» (بیانیه گام دوم انقلاب).

با توجه به آنچه ذکر شد به منظور ایفای عملکرد اثربخش در این راستا باید بتوان با رویکرد سیستمی بیانیه گام دوم انقلاب را مورد تبیین قرار داد تا زمینه مساعدی جهت تشخیص و تجهیز راهکارهای مقتضی جهت مقابله با فشارهای بیرونی و تهدیدهای داخلی فراهم شود. در این راستا از دیدگاه پژوهشگران توسعه هر نظام رفتاری متضمن ایجاد سه بعد مفهومی، ساختاری و عملکردی است (ترک زاده، ۱۳۸۸؛ ترک زاده و همکاران، ۱۳۹۲).

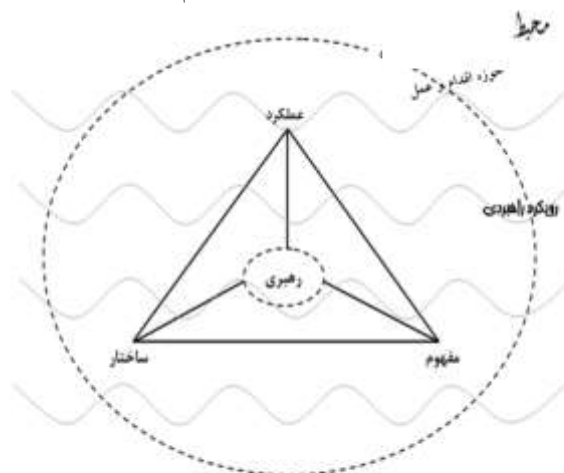
در این نظام رفتاری بعد مفهومی، پنداره شناختی موجود درباره نقش و ضرورت پاسخگویی به شرایط درونی و محیطی و مزایا، چیستی، ابعاد، ویژگی‌ها، ارزش‌ها و الزامات اساسی آن است در واقع در این بُعد مفهوم کلی و هدف از پاسخگویی، قلمرو، رویکردها، فرآیندها، و روش‌های پاسخگویی، ویژگی‌ها و ارزش‌های کارکردی پاسخگویی و الزامات و ملاحظات در جهت تحقق موثر پاسخگویی مورد توجه قرار می‌گیرد. در بعد ساختاری جهت‌گیری، ترتیبات و سازوکارهای درونی و محیطی تمهید شده، جهت‌گیری راهبردی روشن و مناسب، طرح سازمانی و بستر فرهنگی مهم تلقی می‌گردد و از سوی دیگر در بعد عملکردی فعالیت‌های اصلی، اقدامات زمینه‌ساز و پشتیبان، ملاحظات عملکردی در راستای تدوین سیاست‌های لازم برای پاسخگویی فراهم آورده می‌شود (ترک زاده و همکاران، ۱۳۹۲).

در خصوص بیانیه گام دوم انقلاب باید گفت در مرحله اول باید ماهیت و معنای آن در قالب فعالیتی همگانی و مشارکتی برای همه افراد درگیر در این فرآیند که آحاد ملت می‌باشند تبیین گردد در واقع تا زمانی که معنا و ضرورت بیانیه گام دوم انقلاب به شکل روشن برای جامعه تبیین نشده باشد نمی‌توان انتظار مشارکت هدفمند و درون‌زا در این حوزه را داشت.

از آنجایی که این بیانیه باید سند جامع در ارتباط با فعالیت و اقدامات اساسی در تمام سطوح و

حوزه‌های اجرایی قلمداد شود از این رو باید ساختار متناسب برای اجرای اهداف آن نیز فراهم شود. از طرف دیگر تا مادامی که برای هر یک از بندهای آن ملاحظات عملکردی در نظر گرفته نشود نمی‌توان به شکل پویایی دستیابی به اهداف را انتظار داشت همان گونه که در فرازی از بیانیه گام دوم ذکر شده است که:

«جوآنان عزیز در سراسر کشور بدانند که همه‌ی راه حل‌ها در داخل کشور است. اینکه کسی گمان کند که مشکلات اقتصادی صرفاً ناشی از تحریم است و علت تحریم هم مقاومت ضد استکباری و تسلیم نشدن در برابر دشمن است؛ پس راه حل، زانو زدن در برابر دشمن و بوسه زدن بر پنجه‌ی گرگ است، خطایی نابخشودنی است. این تحلیل سراپا غلط، هرچند گاه از زبان و قلم برخی غفلت زدگان داخلی صادر میشود، اما منشأ آن، کانون‌های فکر و توطئه‌ی خارجی است که با صد زبان به تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیران و افکار عمومی داخلی القاء می‌شود» (بیانیه گام دوم انقلاب).
با این مختصات ارائه شده باید الگویی در سه بعد مفهومی، ساختاری و عملکردی برای بیانیه گام دوم در نظر آورد که کیش لازم را برای پاسخگویی به مقتضیات محیط داشته باشد در شکل شماره ۲ ابعاد چهارگانه الگوی سیستمی توسعه نظام‌های رفتاری نشان داده شده است.

شکل ۲. الگوی سیستمی توسعه نظام‌های رفتاری با اندکی تغییر

منبع: (ترک‌زاده، ۱۳۸۸، ص ۱۳۳)

همانطور که در شکل شماره ۲ نشان داده شده است رهبری مهم‌ترین عاملی است که در این مدل مورد توجه قرار گرفته است و سایر کارکردهای مفهومی، ساختاری و عملکردی تنها به وسیله آن

می‌تواند محقق گردد براساس مطالعات و پژوهش‌های گوناگون باید اذعان داشت که رهبری و کیفیت آن می‌تواند بر اثربخشی و کارایی سازمان تاثیر گذاشته و بر فرایندهای آن کنترل اعمال نماید (فیشر و سیچ ۲۰۰۷؛ لیک و فریتلر ۲۰۱۲).

از این رو رهبری می‌تواند به عنوان زمینه و عامل بستر ساز بنحوی عمل نماید که زمینه‌ساز و هدایت‌کننده پاسخگویی، اثربخشی و انسجام سازمانی باشد و به عبارتی این سه کارکرد در بطن رهبری اتفاق بیفتد همان گونه که مشاهده می‌شود آگاه‌سازی و توانمندسازی مردم، استفاده از استعداد، اراده و حسن توانایی آن‌ها و مشارکت مستقیم در عملیاتی نمودن راهکارهای مطرح در بیانیه گام دوم انقلاب توسط نخبگان جامع و جوانان متعهد و مومن و انقلابی از اصلی‌ترین تاکیدات بیانیه گام دوم انقلاب است:

«جمعیت جوان زیر ۴۰ سال که بخش مهمی از آن نتیجه‌ی موج جمعیتی ایجاد شده در دهه‌ی ۶۰ است، فرصت ارزشمندی برای کشور است. ۳۶ میلیون نفر در سنین میانه‌ی ۱۵ و ۴۰ سالگی، نزدیک به ۱۴ میلیون نفر دارای تحصیلات عالی، رتبه‌ی دوم جهان در دانش‌آموختگان علوم و مهندسی، انبوه جوانانی که با روحیه‌ی انقلابی رشد کرده و آماده‌ی تلاش جهادی برای کشورند، و جمع چشمگیر جوانان محقق و اندیشمندی که به آفرینش‌های علمی و فرهنگی و صنعتی و غیره اشتغال دارند؛ این‌ها ثروت عظیمی برای کشور است که هیچ اندوخته‌ی مادی با آن مقایسه نمی‌تواند شود» (بیانیه گام دوم انقلاب)

لذا زمانی می‌توان انتظار داشت که مفاد بیانیه گام دوم انقلاب به ثمر بنشیند که نظام رفتاری متناسب براساس ابعاد مفهومی ساختاری و عملکردی شکل می‌گیرد.

روش پژوهش

با توجه به مسئله پژوهش که ایجاد نظام رفتاری مبتنی بر بیانیه گام دوم انقلاب است سؤال اصلی پژوهش به شکل زیر است:

به طور کلی در متن بیانیه گام دوم انقلاب، مقام معظم رهبری گفتمان‌های خود را چگونه بازنمایی کرده‌اند؟

رابطه نظم گفتمانی و نظم اجتماعی در متن مذکور چگونه برقرار شده است؟

مولفه‌ها و مضامین نظام رفتاری حاصل از بیانیه گام دوم انقلاب کدامند؟

روش این پژوهش تحلیل گفتمان است این روش در مفهوم جدید، به عنوان یک روش پژوهش

در رسانه، یا متون رسانه‌ای می‌باشد و به دنبال نوعی تحلیل متن است که بتواند ساختارهای بازتولیدی ناشی از آن متن را معرفی کند. این مفهوم ریشه در مکتب فرانکفورت دارد. راجرز (۲۰۰۵) سه بعد اصلی تحلیل گفتمان را شامل: ۱- پی بردن به روابط پنهان قدرت ۲- تلاش برای توصیف، تفسیر و تبیین روابط میان شکل و کارکرد زبان ۳- کشف مشکلات اجتماعی و تلاش برای حل آن از طریق تحلیل کنش سیاسی و اجتماعی می‌داند.

در این پژوهش تحلیل گفتمان با رجوع به اسناد اصلی (متن بیانیه گام دوم انقلاب) آغاز شد. چولیارکی و فرکلانف (۱۹۹۹) چارچوب تحلیلی را برای تحلیل گفتمان مطرح می‌کنند که شامل پنج مرحله است:

تمرکز بر مسئله اجتماعی که دارای وجهی از رمز و راز زبان شناختی است.

تشخیص موانع برای ایجاد وسایلی برای تحلیل:

الف) شبکه‌ای از تجارب که تحلیل در آن قرار می‌گیرد

ب) روابط رمز و راز زبان شناختی با دیگر اجزا

ج) گفتمان

توجه به نظم اجتماعی (شبکه تجارب) مبتنی بر نیازهای مسئله

تحلیل امکان راه‌های موانع گذشته

بازتاب در تحلیل (از ۱ تا ۴)

مضمون پایه	مضمون سازمان دهنده	مضمون فراگیر
<p>انقلاب اسلامی ایران، با قدرت و شکوه پا به میدان نهاد حقیقت را از دشمن و پیاده‌نظامش نمی‌توان شنید انقلابیون اسلامی بدون سرمشق و تجربه آغاز کردند این چهل سال، شاهد جهادهای بزرگ و افتخارات درخشان [است]</p> <p>انقلاب به یک انحطاط تاریخی طولانی پایان داد درخشش [انقلاب اسلامی] در رشته‌های مهم و حسّاس انباشته از تجربه‌هایی گرانبها مطمئن و امیدوار پیشرفته در علم دارای تأثیر اساسی در منطقه رکورددار در شتاب پیشرفت‌های علمی سرآمد در گسترش خدمات اجتماعی سرآمد در انگیزه‌های جهادی میان جوانان رویش‌های انقلاب بسی فراتر از ریزش‌ها است</p>	<p>برخی ویژگی‌ها و کارکردهای اساسی انقلاب اسلامی</p> <p>مفهومی</p>	<p>نظام رفتاری بیانیه گام دوم انقلاب</p>
<p>تنها انقلابی است که یک چله‌ی پُرافتخار را بدون خیانت به آرمان‌هایش پشت سر نهاده و در برابر همه‌ی وسوسه‌هایی که غیرقابل مقاومت به نظر می‌رسیدند، از کرامت خود و اصالت شعارهایش صیانت کرده دین و دنیا را در کنار هم مطرح کرد و آغاز عصر جدیدی را اعلام نمود</p> <p>شعارهای جهانی این انقلاب دینی ... هرگز بی‌مصرف و بی‌فایده نخواهند شد.</p> <p>[انقلاب اسلامی] از نظریه‌ی نظام انقلابی تا ابد دفاع می‌کند.</p> <p>عزت ملی، روابط خارجی، مرزبندی با دشمن</p>	<p>هدف</p>	

<p>جهاد بزرگ برای ساختن ایران اسلامی مسابقه‌ی خدمت‌رسانی در حوادث طبیعی و کمبودهای اجتماعی. قدر خود را بدانید و با قوّت خداداد، به سوی آینده خیز بردارید و حماسه بیافرینید ما هنوز از قلّه‌های دانش جهان بسیار عقیم؛ باید به قلّه- ها دست یابیم باید از مرزهای کنونی دانش در مهم‌ترین رشته‌ها عبور کنیم. طهارت اقتصادی شرط مشروعیت همه‌ی مقامات حکومت جمهوری اسلامی دولت جمهوری اسلامی باید مرزبندی خود را با آن‌ها [کشورهای سلطه‌گر] با دقت حفظ کند [انقلاب اسلامی] از ارزش‌های انقلابی و ملی خود، یک گام هم عقب نشینی نکند</p>	<p>ضرورت</p>		
<p>ادامه جدول ۱: مضامین مستخرج از بیانیه گام دوم انقلاب</p>			
<p>مضمون پایه</p>	<p>مضمون سازمان دهنده</p>	<p>مضمون فراگیر</p>	

<p>دهه‌های آینده دهه‌های شما است و شما باید که باید کارآزموده و پُرانگیزه از انقلاب خود حراست کنید. برای برداشتن گام‌های استوار در آینده، باید گذشته را درست شناخت و از تجربه‌ها درس گرفت</p> <p>ایران از نظر ظرفیت‌های استفاده نشده‌ی طبیعی و انسانی در رتبه‌ی اول جهان است</p> <p>[مهم‌ترین راهکار دشمن] مایوس‌سازی مردم و حتی مسئولان و مدیران از آینده</p> <p>دانش، آشکارترین وسیله‌ی عزت و قدرت یک کشور است</p> <p>[عدم] وابستگی اقتصاد به نفت</p> <p>[توجه] به توان و ظرفیت داخلی</p> <p>استفاده‌ی [...] از ظرفیت نیروی انسانی کشور</p> <p>ثبات سیاست‌های اجرائی اقتصاد</p> <p>[اجرای] سیاست‌های اقتصاد مقاومتی</p> <p>درون‌زایی اقتصاد کشور</p> <p>مردمی کردن اقتصاد و تصدیگری نکردن دولت</p> <p>زمام‌اداره‌ی بخش‌های گوناگون کشور به جوانان مؤمن و انقلابی و دانا و کاردان [سپرده شود]</p>	<p>راهکارها</p>	<p>مفهومی</p>	<p>نظام رفتاری بنیاده گام دوم انقلاب</p>
<p>انقلاب اسلامی با حفظ و پابندی به شعارهای خود همچنان به پیش می‌رود</p> <p>[انقلاب اسلامی] برایش مهم است که چرا بماند و چگونه بماند</p> <p>[انقلاب اسلامی] مرتکب افراط‌ها و چپ‌روی [نشده است]</p> <p>[انقلاب اسلامی] با صراحت و شجاعت در برابر زورگویان و گردنکشان ایستاده و از مظلومان و مستضعفان دفاع کرده است.</p> <p>تقابل دوگانه‌ی جدید «اسلام و استکبار» پدیده‌ی</p>	<p>جهت‌گیری راهبردی</p>	<p>ساختاری</p>	

<p>برجسته‌ی جهان معاصر ظرفیت‌های طبیعی و انسانی، کم‌نظیر است و بسیاری از این ظرفیت‌ها با غفلت دست‌اندرکاران تاکنون بی‌استفاده یا کم‌استفاده مانده است عدالت در صدر هدف‌های اولیه‌ی همه‌ی بعثتهای الهی است و در جمهوری اسلامی نیز دارای همان شأن و جایگاه است همه -مخصوصاً دولت جمهوری اسلامی - موظف به حراست از آن [آزادی و استقلال] با همه‌ی وجودند</p>			
<p>دنباله‌ی این مسیر که به گمان زیاد، به دشواری گذشته‌ها نیست، باید با همت و هشیاری و سرعت عمل و ابتکار شما جوانان طی شود مدیران جوان، کارگزاران جوان، اندیشمندان جوان، فعالان جوان، در همه‌ی میدان‌های سیاسی و اقتصادی و فرهنگی و بین‌المللی و نیز در عرصه‌های دین و اخلاق و معنویت و عدالت، باید شانه‌های خود را به زیر بار مسئولیت دهند مهم‌ترین ظرفیت امیدبخش کشور، نیروی انسانی مستعد و کارآمد با زیربنای عمیق و اصیل ایمانی و دینی است. جمعیت جوان زیر ۴۰ سال [...] فرصت ارزشمندی برای کشور</p>	<p>طرح سازمانی</p>		
<p>ادامه جدول ۱: مضامین مستخرج از بیانیه گام دوم انقلاب</p>			
<p>مضمون پایه</p>	<p>مضمون سازمان دهنده</p>	<p>مضمون فراگیر</p>	

<p>فرصت‌های مادی کشور [...] می‌توانند [...] مشکلات کنونی را برطرف نمایند.</p> <p>بسیاری از ظرفیت‌ها [ایران اسلامی] دست نخورده مانده است.</p> <p>[...] جوانان [...] پیش‌گام در شکستن [...] محاصره‌ی تبلیغاتی</p> <p>اخلاق و معنویت، البته با دستور و فرمان به دست نمی‌آید</p> <p>دستگاه‌های مسئول حکومتی در این باره [اخلاق و معنویت] وظایفی سنگین بر عهده دارند</p> <p>عیوب ساختاری و ضعف‌های مدیریتی [باید در انقلاب رفع شود]</p> <p>همه‌ی راه حل‌ها در داخل کشور است</p> <p>در جمهوری اسلامی کسب ثروت نه تنها جرم نیست که مورد تشویق نیز هست</p>	<p>طرح سازمانی</p>	<p>ساختاری</p>	
<p>[انقلاب اسلامی] قدرتمند اما مهربان و باگذشت و حتی مظلوم بوده است</p> <p>[انقلاب اسلامی] نه بی‌رحم و خونریز بوده و نه منفعل و مردد</p> <p>[انقلاب اسلامی] عیار معنویت و اخلاق را [...] بگونه‌ای چشمگیر افزایش داد</p> <p>[در انقلاب اسلامی] فضا به سود دین و اخلاق دگرگون شد</p> <p>سنگ بنای یک انقلاب علمی در کشور گذاشته شده [...] معنویت و اخلاق، جهت دهنده‌ی همه‌ی حرکت‌ها و فعالیت‌های فردی و اجتماعی و نیاز اصلی جامعه است</p>	<p>بستر فرهنگی</p>		

<p>در جمهوری اسلامی، دل‌های مسئولان به طور دائم باید برای رفع محرومیت‌ها بتپد و از شکاف‌های عمیق طبقاتی بشدت بیمناک باشد</p> <p>غفلت از قشرهای نیازمند حمایت، به هیچ رو مورد قبول نیست</p>			
<p>از میان همه‌ی ملت‌های زیر ستم، کمتر ملتی به انقلاب همت می‌گمارد؛ و در میان ملت‌هایی که به پا خاسته و انقلاب کرده‌اند، کمتر دیده شده که توانسته باشند کار را به نهایت رسانده و به‌جز تغییر حکومت‌ها، آرمان‌های انقلابی را حفظ کرده باشند.</p> <p>انقلاب اسلامی همچون پدیده‌ای زنده و بارآده، همواره دارای انعطاف و آماده‌ی تصحیح خطاهای خویش است</p> <p>تسلیم‌ناپذیری و صیانت و پاسداری از انقلاب و عظمت و هیبت الهی آن</p> <p>آنچه تاکنون شده با آنچه باید می‌شده و بشود، دارای فاصله‌ای ژرف است</p>	<p>فعالیت‌های اصلی</p>	<p>عملکردی</p>	
<p>[انقلاب اسلامی] در برابر پدیده‌ها و موقعیت‌های نو فاقد احساس و ادراک نیست.</p> <p>[انقلاب اسلامی] از خود دفاع کرده و البته ضربه متقابل را محکم فرود آورده است</p> <p>[ارتقا] بپیش سیاسی آحاد مردم</p> <p>روشنفکری میان عموم مردم در همه‌ی کشور و همه‌ی ساحت‌های زندگی</p> <p>تأکید بر تقویت اقتصاد مستقل</p> <p>توزیع عدالت‌محور</p> <p>مصرف به اندازه و بی‌سراف</p>	<p>اقدامات زمینه ساز</p>		

<p>مناسبات مدیریتی خردمندانه برای اجرای شایسته‌ی آن [گام‌های انقلاب] چشم امید به شما جوانها است</p>			
<p>ادامه جدول ۱: مضامین مستخرج از بیانیه گام دوم انقلاب</p>			
<p>مضمون پایه</p>	<p>مضمون سازمان دهنده</p>	<p>مضمون فراگیر</p>	
<p>هرگاه دل‌زدگی پیش آمده، از روی گردانی مسئولان از ارزش‌های دینی بوده و نه از پابندی به آن‌ها و کوشش برای تحقق آن‌ها [انقلاب اسلامی] تجدیدنظرپذیر و اهل انفعال نیست. [انقلاب اسلامی] به نقدها حساسیت مثبت نشان می‌دهد. [انقلاب اسلامی] به هیچ بهانه‌ای از ارزش‌هایش که بحمدالله با ایمان دینی مردم آمیخته است، فاصله نمی‌گیرد. [انقلاب اسلامی] به رکود و خموشی دچار نشده و نمی- شود [انقلاب اسلامی] به مرزبندی‌های خود با رقیبان و دشمنان بشدت حساس است تقسیم امکانات عمومی کشور[.....] باید گوهر بی‌همتا بر تارک نظام جمهوری اسلامی باشد دستگاهی کارآمد با نگاهی تیزبین و رفتاری قاطع در قوای سه‌گانه حضور دائم داشته باشد و به معنای واقعی با فساد مبارزه کند. [انقلاب اسلامی] حکیمانه و مصلحت‌جویانه [رفتار کند]</p>	<p>ملاحظات عملکردی</p>	<p>عملکردی</p>	<p>نظام رفتاری بیانیه گام دوم انقلاب</p>

عین داده‌های بیانیه گام دوم انقلاب، شاخص امانتداری و انتساب داده‌ها به منابع ذکر شده، هر دو شاخص باور پذیری و قابل دفاع بودن را دارا می‌باشد.

یافته‌های پژوهش

در مرحله اول تمامی متن بیانیه گام دوم انقلاب تحلیل و مضامین پایه موجود در آن استخراج شده است. سپس در مرحله دوم فهرست مضامین به دست آمده که مشتمل بر ۱۲۰ مفهوم بود بر اساس اصول تشابه و تناسب مفهومی آن‌ها تلفیق و تحت عناوین مضامین سازمان دهنده گروه‌بندی گردید که همگی زیربنای ایجاد مضمون فراگیر (نظام رفتاری) را تشکیل داده‌اند.

جدول ۱: مضامین مستخرج از بیانیه گام دوم انقلاب

بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش کیفی محتوای بیانیه گام دوم انقلاب به منظور ایجاد یک نظام رفتاری برای اقدام فراگیر در تمام بخش‌ها مورد توجه قرار گرفت و با تاکید بر روش تحلیل گفتمان و روش تجزیه و تحلیل مضمون محتوای بیانیه گام دوم انقلاب به مثابه یک نظام رفتاری و عملگرا مورد کاوش و بررسی و یافته‌های پژوهش حاضر در قالب سوالات پژوهش مورد بررسی قرار گرفته است. در ادامه سوالات پژوهش اشاره و مطابق با یافته‌های حاصل مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

به طور کلی در متن بیانیه گام دوم انقلاب، مقام معظم رهبری گفتمان‌های خود را چگونه بازنمایی کرده‌اند؟

مقام معظم رهبری در بیانیه گام دوم انقلاب به بازنمایی عالمانه و حکیمانه گفتمان انقلاب به شکل منسجم و هماهنگی می‌پردازد این بازنمایی در فرازهای مختلف بیانیه قابل درک و دریافت است نمونه‌ای از آن در ادامه با حفظ اصل امانت داری ذکر شده است:

«برای همه چیز می‌توان طول عمر مفید و تاریخ مصرف فرض کرد، اما شعارهای جهانی این انقلاب دینی از این قاعده مستثنا است؛ آن‌ها هرگز بی‌مصرف و بی‌فایده نخواهند شد، زیرا فطرت بشر در همه‌ی عصرها با آن سرشته است. آزادی، اخلاق، معنویت، عدالت، استقلال، عزت، عقلانیت، برادری، هیچ یک به یک نسل و یک جامعه مربوط نیست تا در دوره‌ای بدرخشد و در دوره‌ای دیگر افول کند. هرگز نمی‌توان مردمی را تصور کرد که از این چشم‌اندازهای مبارک دل‌زده شوند. هرگاه دل‌زدگی پیش آمده، از روی گردانی مسئولان از این ارزش‌های دینی بوده است و نه از پایبندی به آن‌ها و کوشش برای تحقق آن‌ها.

«انقلاب اسلامی همچون پدیده‌ای زنده و بارآده، همواره دارای انعطاف و آمادگی تصحیح خطاهای

خویش است، اما تجدیدنظرپذیر و اهل انفعال نیست. به نقدها حساسیت مثبت نشان می‌دهد و آن را نعمت خدا و هشدار به صاحبان حرف‌های بی‌عمل می‌شمارد، اما به هیچ بهانه‌ای از ارزش‌هایش که بحمدالله با ایمان دینی مردم آمیخته است، فاصله نمی‌گیرد. انقلاب اسلامی پس از نظام‌سازی، به رکود و خموشی دچار نشده و نمی‌شود و میان جوشش انقلابی و نظم سیاسی و اجتماعی تضاد و ناسازگاری نمی‌بیند، بلکه از نظریه‌ی نظام انقلابی تا ابد دفاع می‌کند.»

«جمهوری اسلامی، متحجّر و در برابر پدیده‌ها و موقعیت‌های نو به نو، فاقد احساس و ادراک نیست، اما به اصول خود بشدت پایبند و به مرزبندی‌های خود با رقیبان و دشمنان بشدت حسّاس است. با خطوط اصلی خود هرگز بی‌مبالاتی نمی‌کند و برایش مهم است که چرا بماند و چگونه بماند. بی‌شک فاصله‌ی میان باید‌ها و واقعیت‌ها، همواره وجدان‌های آرمانخواه را عذاب داده و می‌دهد، اما این، فاصله‌ای طی‌شدنی است و در چهل سال گذشته در مواردی بارها طی شده است و بی‌شک در آینده، با حضور نسل جوان مؤمن و دانا و پُرانگیزه، با قدرت بیشتر طی خواهد شد.»

(بیانیه گام دوم انقلاب)

بر اساس آنچه نقل گردید می‌توان اشاره نمود که هر نظامی به منظور پاسخگویی به جامعه و ایفای کارکردهای نهادی خود باید بتواند در بعد عملکردی به خوبی ایفای نقش نماید و دستیابی به این هدف نیز مستلزم گزینش فرایندهای مناسب و از سوی دیگر تلاش برای دستیابی به نتایج مورد توجه می‌باشد در راستای تحقق این مهم و شکوفایی عملکرد، انسجام و اثربخشی در ابعاد یاد شده ضروری است که هدف غایی سیستم که همان پاسخگویی مفید موثر به هنگام به محیط است مورد توجه واقع گردد از طرفی دستیابی به این امر مستلزم شکل‌گیری نوعی نظام رفتاری و پویاست که بتوان زمان انتقال معنا و مفهوم بیانیه گام دوم انقلاب ساختار و عملکرد موثری را نیز شکل دهد که این امر توسط بعد رهبری اتفاق می‌افتد از این رو رهبری از طریق مفهوم سازی و پیشبرد کار و جهت‌دهی به فرایندهای عملکردی و تعیین بایسته‌های ساختاری به پویایی نظام رفتاری در جهت پاسخگویی و تحقق اهداف نظام منجر خواهد شد.

رابطه نظم گفتمانی و نظم اجتماعی در متن مذکور چگونه برقرار شده است؟

با توجه به نتایج پژوهش حاضر می‌توان گفت بر اساس یافته‌های حاضر مفهوم سازی و پردازش نظم گفتمانی و نظم اجتماعی، اقدامات و فعالیت‌ها در بیانیه گام دوم انقلاب به خوبی صورت پذیرفته است :

«اینک در آغاز فصل جدیدی از زندگی جمهوری اسلامی، این بنده‌ی ناچیز مایلم با جوانان عزیزم، نسلی که پا به میدان عمل می‌گذارد تا بخش دیگری از جهاد بزرگ برای ساختن ایران اسلامی بزرگ را آغاز کند، سخن بگویم. سخن اول درباره‌ی گذشته است.»

«عزیزان! نادانسته‌ها را جز با تجربه‌ی خود یا گوش سپردن به تجربه‌ی دیگران نمی‌توان دانست. بسیاری از آنچه را ما دیده و آزموده‌ایم، نسل شما هنوز نیازموده و ندیده است. ما دیده‌ایم و شما خواهید دید. دهه‌های آینده دهه‌های شما است و شما باید کارآزموده و پُرانگیزه از انقلاب خود حراست کنید و آن را هرچه بیشتر به آرمان بزرگش که ایجاد تمدن نوین اسلامی و آمادگی برای طلوع خورشید ولایت عظمی (ارواحنا فداه) است، نزدیک کنید. برای برداشتن گام‌های استوار در آینده، باید گذشته را درست شناخت و از تجربه‌ها درس گرفت؛ اگر از این راهبرد غفلت شود، دروغ‌ها به جای حقیقت خواهند نشست و آینده مورد تهدیدهای ناشناخته قرار خواهد گرفت. دشمنان انقلاب با انگیزه‌های قوی، تحریف و دروغ‌پردازی درباره‌ی گذشته و حتی زمان حال را دنبال می‌کنند و از پول و همه‌ی ابزارها برای آن بهره می‌گیرند. رهنمان فکر و عقیده و آگاهی بسیارند؛ حقیقت را از دشمن و پیاده‌نظامش نمی‌توان شنید.»

از سوی دیگر الزامات عملکردی نیز تعیین شده است:

«اولاً: ثبات و امنیت کشور و تمامیت ارضی و حفاظت از مرزها را که آماج تهدید جدی دشمنان قرار گرفته بود ضمانت کرد ...».

«ثانیاً: موتور پیشران کشور در عرصه‌ی علم و فناوری و ایجاد زیرساخت‌های حیاتی و اقتصادی و عمرانی شد که تا اکنون ثمرات بالنده‌ی آن روز به روز فراگیرتر می‌شود. هزاران شرکت دانش بنیان، هزاران طرح زیرساختی و ضروری برای کشور در حوزه‌های عمران و حمل و نقل و صنعت و نیرو و معدن و سلامت و کشاورزی و آب و غیره، میلیون‌ها تحصیل‌کرده‌ی دانشگاهی یا در حال تحصیل، هزاران واحد دانشگاهی در سراسر کشور، ده‌ها طرح بزرگ از قبیل چرخه‌ی سوخت هسته‌ای، سلول‌های بنیادی، فناوری نانو، زیست‌فناوری و غیره با رتبه‌های نخستین در کل جهان، ...»

«ثالثاً: مشارکت مردمی را در مسائل سیاسی مانند انتخابات، مقابله با فتنه‌های داخلی، حضور در صحنه‌های ملی و استکبارستیزی به اوج رسانید ...».

«رابعاً: بینش سیاسی آحاد مردم و نگاه آنان به مسائل بین‌المللی را به گونه‌ی شگفت‌آوری ارتقاء داد...»

«خامساً: کفّی عدالت را در تقسیم امکانات عمومی کشور سنگین کرد. نارضایتی این حقیر از

کارکرد عدالت در کشور به دلیل آنکه این ارزش والا باید گوهر بی‌همتا بر تارک نظام جمهوری اسلامی باشد و هنوز نیست، ...»

«سادساً: عیار معنویت و اخلاق را در فضای عمومی جامعه بگونه‌ای چشمگیر افزایش داد. این پدیده‌ی مبارک را رفتار و منش حضرت امام خمینی در طول دوران مبارزه و پس از پیروزی انقلاب، بیش از هر چیز رواج داد؛ صف نوبت برای اعتکاف از هزاران جوان و استاد و دانشجو و زن و مرد و صف نوبت برای اردوهای جهادی و جهادسازندگی و بسیج سازندگی از هزاران جوان داوطلب و فداکار آکنده شد. نماز و حج و روزه‌داری و پیاده‌روی زیارت و مراسم گوناگون دینی و انفاقات و صدقات واجب و مستحب در همه‌جا بویژه میان جوانان رونق یافت و تا امروز، روزه‌روز بیشتر و با کیفیت‌تر شده است.»

«سابعاً: نماد پر ابهت و با شکوه و افتخارآمیز ایستادگی در برابر قلدران و زورگویان و مستکبران جهان و در رأس آنان آمریکای جهان‌خوار و جنایت‌کار، روزه‌روز برجسته‌تر شد. در تمام این چهل سال، تسلیم‌ناپذیری و صیانت و پاسداری از انقلاب و عظمت و هیبت الهی آن و گردن برافراشته‌ی آن در مقابل دولت‌های متکبر و مستکبر، خصوصیت شناخته شده‌ی ایران و ایرانی بویژه جوانان این مرز و بوم به‌شمار می‌رفته است.»

اما باید توجه داشت که هر چارچوب مفهومی و دیدگاهی به منظور عملی شدن و نشان دادن قابلیت‌ها و شایستگی‌های خود باید بتواند در عمل آزمون شود و کارکرد داشته باشد لذا باید توجه داشت که پایبندی به اجزا و روابط اشاره شده در متن بیانیه اگر به شکل ناقص یا گزینشی صورت پذیرد نمی‌تواند عملکرد موثری را به دنبال داشته باشد و از طرفی به بازتولید معنا و مفهومی پویا و منسجم منجر گردد. در متن بیانیه مفهوم و ملاحظات عملکردی به او به خوبی روشن گردیده است اما در حوزه طرح و بستر سازمانی تلاش نیروهای متعهد مومن و انقلابی را طلب خواهد کرد این موضوع به حدی قابل توجه است که عدم تمرکز و فعالیت در آن موجب نقض مفاهیم موجود و باقی ماندن آن در سطح مفهومی را به دنبال خواهد آورد در این راستا پیشنهاد می‌گردد با توسعه چارچوب‌های عملیاتی و اقدام بر آن اساس زمینه دستیابی به اهداف بیانیه فراهم شود در این صورت است که اجرایی شدن اهداف مورد اشاره در متن بیانیه دور از انتظار نخواهد بود

مولفه‌ها و مضامین نظام رفتاری حاصل از بیانیه گام دوم انقلاب کدامند؟

بر اساس اهداف یاد شده در پژوهش حاضر نهایتاً چارچوب رفتاری پیشنهادی در قالب سه بعد

مفهومی ساختاری و عملکردی تدوین و ارائه گردید.

با توجه به چارچوب ارائه شده به نظر می‌رسد باید سیاست‌های اجرایی در حوزه ساختاری و بسترسازی جهت عملیاتی شدن اهداف بیانیه گام دوم انقلاب فراهم شود. انتظار می‌رود از تمامی ظرفیت‌های دولتی و مردمی استفاده و بخش آکادمیک و دانشگاهی تلاش موثرتری را برای فراهم سازی بسترهای مناسب عملکردی و مفهومی به کار بندد. چارچوب یاد شده می‌تواند به عنوان مبنایی برای توسعه راهکارهای عملیاتی برای اجرایی سازی گام دوم انقلاب قرار بگیرد همچنین می‌توان بر آن اساس سطح قابلیت‌ها و شایستگی‌های بخش‌های مختلف دستگاه‌ها و سازمان‌های کشور را در راستای عملی سازی اهداف بیانیه گام دوم سنجش و مشخص کرد و شکاف‌های موجود در این زمینه تعیین و تحلیل شود.

براساس یافته‌های پژوهش حاضر و منطبق بر نظام رفتاری پیشنهادی باید شرایط لازم برای هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی مختلف فراهم شود و راهکارهای عملیاتی به منظور ایجاد ساختار و بستر مناسب برای اجرای گام دوم انقلاب مورد کاوش قرار گیرد و از سوی دیگر انسجام بیشتری بین بخش‌های مختلف درگیر در این فرآیند به وجود آید.

همچنین در سطح عملکردی پیشنهاد می‌گردد سیاست‌های حمایتی از تولید دانش به تبع آن تجاری سازی دانش در راستای اهداف گام دوم انقلاب تقویت گردد تا بتوان هر چه سریعتر به سمت خود اتکایی و تحقق گام دوم حرکت کرد. باید اضافه کرد که نظام رفتاری حاصل می‌تواند راهنمای عمل کلیه مدیران برای عملکرد شایسته در حوزه‌های مفهومی ساختاری و عملکردی در قلمرو شغلی و مسئولیتی آنان قرار گیرد، لذا استعدادیابی و ظرفیت‌یابی درونی در جهت تحقق آن امری ضروری به نظر می‌رسد. بنابراین توسعه و تدوین، بازنگری و بازآرایی شاخص‌های عملکردی دستگاه‌های متولی موضوع مهمی است که می‌بایست در ابعاد مفهومی، ساختاری و عملکردی ملاک عمل متولیان و مسئولان قرار گیرد. با توجه به تاکید مقام معظم رهبری در عملی سازی اهداف بیانیه گام دوم انقلاب و از سوی دیگر با توجه به ضعف نسبی الگوهای رفتاری موجود در این موضوع، پیشنهاد می‌شود چارچوب مطرح شده در این پژوهش در پژوهش‌های کیفی و کمی دیگری مورد تحلیل و ارزیابی قرار گیرد و بر آن اساس اصلاح تکمیل یا تایید شود. مضاف بر این که می‌تواند به عنوان اولین گام عملی در تبیین گام دوم انقلاب و سرفصلی برای تحلیل و ایجاد طرح و بستر سازمانی مناسب و کارآمد نیز مورد استفاده باشد.

منابع

- بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی. باردن، لورنس (۱۳۷۵). تحلیل محتوا، ترجمه آشتیانی و سرخابی، تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.
- بدیعی، نعیم (۱۳۸۰) تحلیل محتوا، تهران: اداره کل تبلیغات اداره هماهنگی روابط عمومی‌های کشور.
- بلیک، رید و ادوین هارولدس (۱۳۷۸). طبقه‌بندی مفاهیم در ارتباطات، ترجمه مسعود اوحدی، تهران: انتشارات سروش.
- بیانیه گام دوم انقلاب (۱۳۹۷).
- تاجیک، محمدرضا. (۱۳۷۷). «متن، وانموده و تحلیل گفتمان (۲)». مجله گفتمان. سال اول: شماره اول. صص ۱۶-۷.
- ترک زاده جعفر (۱۳۸۸). رهبری راهبردی در آموزش عالی. رویکرد ها و چشم اندازهای نو در آموزش عالی، تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، صص ۱۳۹-۱۷۵.
- ترک زاده، جعفر؛ عبدشریفی، فاطمه و نهاوندی، رضا (۱۳۹۳). مروری بر مفهوم چارچوب‌های ارزیابی و بهسازی عملکرد سازمانی: ارائه یک چارچوب تحلیلی، فصلنامه تحقیقات مدیریت آموزشی، ۵ (۵) ویرنامه سال ۱۳۹۳.
- ترک زاده، جعفر؛ عبدشریفی، فاطمه (۱۳۹۴). تاثیر نوع ساختار سازمانی بر آمادگی برای تغییر برای تغییر سازمانی با نقش واسطه‌گری انسجام سازمانی، فصلنامه مطالعات مدیریت (بهبود و تحول)، ۲۴ (۷۸)، صص ۳۳-۶۴.
- ترک زاده، جعفر؛ نکومند، سمیرا و دهقان هراتی (۱۳۹۲). کارکردهای سازمان‌ها در جامعه. فصلنامه جامعه‌شناسی کاربردی، صص ۱۳۹-۱۷۵.
- رایینز، استیفن پی (۱۳۹۱) رفتار سازمانی، ترجمع علی پارسائیان و محمد اعرابی، تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی.
- عابدی جعفری، حسین؛ تسلیمی، محمد؛ فقیهی، ابوالحسن؛ شیخ زاده، محمد (۱۳۹۰). تحلیل مضمون و شبکه مضامین: روشی ساده و کارآمد برای تبیین الگوهای موجود در داده‌های کیفی، اندیشه مدیریت راهبردی، ۵ (۲): صص ۱۵۱-۱۹۸.
- فرکلاف، نورمن. (۱۳۷۹). تحلیل انتقادی گفتمان، ترجمه پیران و دیگران، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها.
- کیا، علی اصغر. (۱۳۸۱). تئوری‌ها و مبانی تحولات تحقیقی رسانه‌ها. فصلنامه پژوهش و سنجش، شماره ۳۱، سال نهم.
- میر فخرایی، تژا. (۱۳۸۳). فرایند تحلیل گفتمان، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها.

- وان دایک، تتون (۱۳۸۲). مطالعاتی در تحلیل گفتمان: از دستور متن تا گفتمان کاوی انتقادی، گروه مترجمان، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه ها.
- یارمحمدی، لطف اله و مجید خسروی نیک (۱۳۸۲). شیوه ای در تحلیل گفتمان و بررسی دیدگاه های فکری - اجتماعی، نامه فرهنگ، شماره ۴۲، ۱۸۱-۱۷۳.
- Fisher, p., psych., r & psych., l. (2007). Organizational Health, A Unique 12 Factor, 4-Tier Research Based Model, available at: www.Fisherandassociates.org.
- Hoy, K., W. & Miskel, G. C. (2008). Educational Administration: Theory, Research, and Practice. McGraw Hill, Hill Companies Inc., 1221.
- Hoy, K., W., Morg iskel, G. C. & Tarter, C. J. (2013). Educational Administration: Theory, Research and Practice. McGraw Hill. Hill Companies Inc., 1221.
- Hsieh, H. F., & Shannon, S. E. (2005). Three Approaches to Qualitative Content Analysis. *Qualitative health research*, 15(9): 1277-1288.
- Huang, S. h. & Ramey, G. W (2010). Organizational Health Assessment: a Romania Firm Case Study. 147- 157.
- Kaplan A. 1943. Content Analysis and the theory of Signs. *Philos. Sci*
- Kondracki, N. L., & Wellman, N. S. (2002). Content analysis: Review of methods and their applications in nutrition education. *Journal of Nutrition Education and Behavior*, 34: 224-230.
- Macmillan, Katie. (2006). "Discourse Analysis — A Primer": [Online:<http://www.ischool.utexas.edu/~palmquis/courses/discourse.htm>].
- Poulin, L. & Leclerc, S. (2004). Organizational Health Evaluation and Implementation Process. Final Report presented to the Canada Council for the Arts.
- Slembrouck, Stef. (2006). "What is meant by "discourse analysis"?" [Online:<http://bank.rug.ac.be/da/da.htm#pr>].
- Stubbs, Michael. (1983). *Discourse Analysis: The Sociolinguistic Analysis of Natural Language*. Oxford: Basil Blackwell.
- Torkzadeh, J. and Nekoomand, S. (2015). Validating the Scale of Universities Power of Response to Environment. *Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities*, 5(8): 241- 252.